

ČITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebujete list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 166 — Štev. 166.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 21, 1942 — PETEK, 21. AVGUSTA, 1942

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2C 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
Članki sodelujejo, neplačilo in prebrskanje
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME L. — LETNIK L.

BOJI ZA STALINGRAD VEDNO HUJŠI

RUSKO POROČILO, KI JE BILO OBJAVLJENO VČERAJ ZJUTRAJ, PRAVI, DA JE ČEZ DON V SMER PROTI STALINGRADU PRIŠLO MNOGO TANKOV IN VOJAKOV, KI PA SO BILI SKORO VSI POBITI, LE MALO JIH JE BILO VJETIH. ODDELEK, KI JE V SREDO PREKORAL DON, PA JE BIL POBIT DO ZADNJEGA MOŽA

V vročih bojih blizu neke železniške postaje nedaleč od Kotelnikova, jugozapadno od Stalingrada, so Nemci nekoliko izboljšali svoje postojanke, ko so vdrl v rusko obrambo, toda njihovo prodiranje je bilo vstavljeno.

NA KAVKAZU so Nemci nekoliko napredovali proti Groznemu in posebno hudi boji so jugovzhodno od Pjatigorska.

Na severni fronti:

Na predvečer obletnice prvega splošnega nemškega napada na Leningrad so Rusi prešli v ofenzivo, so prekorali neko reko ter so pregnali Nemce z nekega obljude-nega kraja.

BOJI ZA STALINGRAD se že bijejo nad en mesec in so v tem času Nemci na severnem koncu fronte prišli 40 milj do Volge. Nemci se poslužujejo velikega števila tankov, s katerimi neprestano napadajo. Neko poročilo s fronte pravi, da so Rusi vse te napade odbili. Okoli Kleckaja so Rusi prešli k protinapadom.

Boji okoli Stalingrada spominjajo na boje za Moskvo, samo da tanki ne vozijo po snegu, temveč skozi pšenična polja. Drugače pa ista povest: prostrana poljana je posejana z razbitimi tanki in drugim jeklenim orožjem. Izgleda, kot da so veliki opustili žitno polje in se zagrizli v zemljo.

PRI KOTELNIKOVU so Nemci včeraj silovito napadali s tanki, infanterijo in artilerijo. Mnoge postojanke so tekom dneva večkrat premenile svojega gospodarja. Proti večeru pa so bili Nemci poraženi in so se umaknili.

Delavske vesti

Veliko starih delavcev še vedno brez dela

Brigadni general Philip B. Fleming, administrator vladnih del, je te dni v Washingtonu dejal, da v zvezi z delom, da se nezaposlenost naglo niža, je odstotek brezposelnih delavcev, ki so stari 55 let ali več, v zadnjih dveh letih narasel več kot 6%, kar znaka, da se upošljevanje starejših delavcev še ni ukrenilo nič konkretnega.

Publikacija CIO je proti azmrznjenju plač

Publikacija "Economic Outlook", katero izdaja organizacija CIO, je 20. avg. izjavila, da predloge za zamrzovanje delavskih mezd temeljijo, kot navadno, na ekonomiji.

List nato razlaga in razglablja preteče nevarnosti inflacije, katere pa, po mnenju lista, ne bo povzročilo kakšno povišanje delavskih plač, ampak prej pomanjkljiva kontrola nad cenami in odmerjanjem potrebščin, ter nepravilno obdavčenje bogastva in dohodkov.

Namesto, da se vpije po zamrzovanju delavskih plač, meni list, naj se raje vpelje dobro kontrolo cen, odmerkov in pa razpiše davke, ki bodo pravični in pošteti za vse sloje.

VTI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAM-KE redno.

"Če se bodo uvedle take navedbe," piše list, "bo vsaka odvisna nakupna sila našla svojo pot k nakupovanju vojnih bondov in znamk, ter v druge gospodarske investicije, katere nikakor ne ovirajo vojnega prizadevanja in zato ne bodo mogle povzročiti inflacije."

Armada prevzela vodstvo tovarne v Bostonu

Po ukazu predsednika Roosevelta, je vojaška oblast dne 19. avgusta zvečer prevzela vodstvo S. A. Woods Machine Co. tovarne v Bostonu, ker družba ni hotela zadostiti odredbi War Labor Boards, po kateri bi moral biti podpisan kontrakt, ki bi dovoljeval delavcem vzpostavljeno posredovalnega odbora in vnanjenje v United Electrical, Radio & Machine Workers Uniji, ki je priključena organizaciji CIO.

Družba Woods izdeluje municijo za armado in uposljuje okrog 650 delavcev. WLB predstavniki je izjavili, da ne bo vlada trpela, da bi bodisi delavci ali podjetniki in tovarnarji zavlačevali vojno produkcijo s stavkami ali izključenjem delavcev od dela. Iz tega razloga je vodstvo prizadele tovarne takoj prevzela armadna oblast, ki bo produkcijo v tovarni nadzorovala toliko časa dokler bo potrebno.

McNutt priporoča Zdr. državam, da se porazdeli vojna naročila bolj enakomerno

Iz Washingtona podano poročilo citira načelnika komisije za vojsko vojno silo, ki je dejal, da je nujno važno, da se

John J. Bennett demokratiški kandidat za governersko mesto v državi New York

Bennett je premagal senatorja Meada s 623 glasovi proti 393. — Charles Poletti zopet kandidat za pod-governerja. — Velika zmaga za James A. Farleya.

Na demokratiški konvenciji države New York v Brooklynu je bil včeraj z veliko večino glasov izbran za kandidata na governersko mesto dosedanji državni generalni pravnik John J. Bennett. Dobil je 623 glasov, njegov protikandidat državni senator James Mead pa je dobil 393 glasov.

Dosedanji podgovernor — Charles Poletti — je bil ponovno izbran za kandidata za svoje sedanje mesto.

Z nominacijo Bennetta za governerskega kandidata je dosegel predsednik demokratiške stranke James Farley veliko zmago nad predsednikom Rooseveltom, ki je pred dvema tednoma označil senatorja Meada kot svojega kandidata in ga je priporočil v izvolitev.

Bennett je sprejel kandidaturu ter je v svojem sprejemnem govoru rekel, da bo, ako bo izvoljen za gubernerja, sledil zgledu svojega predhodnika gubernerja Herberta H. Lehmana, tako da bo država New York stala na odličnem

John J. Bennett

mestu v vojnem naporu in na polju napredka. Obenem pa je predsedniku Rooseveltu zagotovil svojo popolno podporo v vojnem programu.

Kvizlingi so bežali — in kako!

Poročilo iz Londona navaja, kako so pred kratkim naciji in njih pristaši, norveški kvizlingi, opazili z obrežja Trondheima britanski konvoj, katerega so smatrali za invazijsko floto, kar jim je vilo tak strah v mozeg, da so naciji brž okupirali telefonsko centralo v Trondheimu, ter zaprli telefonistke v poslopju čez noč. Mnogi norveški kvizlingi pa so v naglici trgali s svojih oblek nacijske znake, žgali važne papirje in bežali iz mesta, ker so menili, da prihaja britski napad. Konvoj je bil na poti v Rusijo.

V BLAGAHOTNO VPOŠTEVANJE

V začetku tekočega meseca je upravnik poslal opomine na naročnike, ki jim je naročnina potekla že pred 30. junijem. Večina teh je dozdaj obnovila naročnino, nekateri so pa pisali, da bodo v kratkem poravnali. Nekateri so pa opomin prezrli in zatorej nanovo opominjamo jih s tem vrsticami, da bi skušali v tem času poravnati. Vemo, da boste vpoštevati sedanje razmere in skušali nam v tem oziru pomagati. Torej prosimo, ne pozabite. Uprava.

vojna naročila porazdelje po deželi tako, da bodo dosegli tudi kraje, kjer je dovolj delovnih moči na razpolago, namresto, da se delavce čisto po nepotrebnem seli iz kraja v kraj ali pa se iste zadržuje namesto pri delih, katere financira vlada, čeprav bi se moglo te delavce porabiti drugod.

USPEH MARINOV NA SALOMONIH

Ameriški marini, ki so pred dvema tednoma vpadli na tri Salomonove otoke, so se sedaj teh otokov popolnoma polastili ter iztrebljali še one Japonce, ki se skrivajo po otokih.

Iz tega poročila mornariškega departamenta je razvidno, da se je prva zavezniška ofenziva na Pacifiku popolnoma posrečila.

Nemške železnice drže v pogonu sužnji — tuji in domači

Socialistični list "Volksrecht" v Zurichu, je 17. avg. podal vest, ki pravi, da v Nemčiji dela na železnicih 90,000 tujezemskih delavcev, 20,000 vojnih ujetnikov, 70,000 žensk in navadno število regularnih železniških delavcev in uradnikov.

Ženske, pravi list, so uposlene največ pri raznih popravilnih delih, kjer nadomeščajo moške, ki so bili vpo-klicani v armado.

Nemci gradijo plot ob nemško-švicarski meji

Overseas News Agency poroča iz Berna, da so Nemci začeli graditi ogromen lesen plot ob nemško-švicarski meji in sicer radi tega, ker ubeži veliko število ujetnikov in tujezemskih delavcev v Švico.

Ubežniki, pravi poročilo, mnogokrat pobegnejo s pomočjo orožja, ki ga ukradejo v samotnih hišah ob meji in nacijski stražniki, ki skušajo prijeti pobegle ujetnike ali delavce, so mnogokrat ustreljeni.

Obmejni plot, kakor upajo nemške oblasti, bo preprečil poboge in olajšal breme obmejnih straž.

Laška klavnica pod krinko pravosodja v Ljubljani

Vesti iz domovine posnete iz časopisov pod fašistično kontrolo.

DVE SMRTNI OBSODBI

Na razpravi dne 4. marca je vojaško sodišče II. armade, oddelek v Ljubljani, izreklo naslednjo sodbo proti:

1. Edvard Legrad, sin pokojnega Edvarda in Terezije Grašič, ki se je rodil 11. septembra 1922 v Šmarju pri Jelšah, stanoval v Ljubljani, dijak;
2. Josip Koprivnik, sin pokojnega Franca in Katarina Prešeren, rojen 27. avgusta 1919 v Ljubljani, postrešček.

Oba sta bila obdolžena:
a) da sta na ozemlju Ljubljanske pokrajine pripadala oboroženi skupini;
b) da sta imela strelno orožje;
c) da sta izvedla napad na življenje nekaterih članov oborožene sile.

Obsodba je bila že izvršena.

OBSODBA VOJNEGA SODIŠČA

Vojaško sodišče II. armade, odsek Ljubljana. Razložba sodbe po čl. 370 vojaško kazni. postopka. V imenu Nj. Vel. Viktorja Emanuela III po milosti božji in volji naroda, Kralja Italije in Albanije, Cesarja Abesinije.

Vojaško sodišče II. armije, odsek Ljubljana, je v javni razpravi dne 25. februarja in naslednje dni izreklo na temelju razpravne gradiva naslednjo razsodbo proti:

Goode Ernest, Miklavčič Anton, Rihar France, Gabrovšek Ciril, Babšek France, Žigman Ivan, Ogrin Vincenc, Letonja France, Troha Anton, Hudobivnik Lovrenc, Korče Ivan, Kržič Vincenc, Tomazin Avgust, Merlak Stanislav, Tomazin Martin, Verhovec France, Rihar Mihael, Troha Josip, Ogrin Karl, Vrhovce Josip, Vončin France, Krašovec Jakob, Debevec Anton, Žbogar France, Palčič Alojz, Rihar Filip, Debevec Ivan, Jesenko France NA SMRTNO KAZEN z vsemi zakonitimi posledicami;
Merlak France, Gantar Rudolf, Petavs Jakob, Skopec Ludvik, Makovec Jakob, Gradšnik Leopold, Peclin Karl, Žbogar Alojz, Skopec France, Leben Karl, Leben France, Letonja Anton NA DOSMRTNO JEČO z vsemi zakonitimi posledicami;
Žbogar Karl, Kovska France, Sušman Josip, Svete Ivan NA 30 LETNO ROBIJO z vsemi zakonitimi posledicami in odreja, da se Svete Ivan spravi v kaznilnico za ne manj kot 3 leta;
Krašovec Anton, Leben Ivan, Rehar Josip, Leben Raj, Škrbec Josip na 8 letno robijo in

Škodlar Franc na 5 letno robijo z vsemi zakonitimi posledicami.

SODBA IZVRŠENA

Sodba je bila izvršena glede naslednjih obsojencev:

Gabrovšek Ciril, Goode Ernest, Babšek France, Žigman Ivan, Ogrin Vincenc, Letonja France, Krašovec Jakob, Miklavčič Anton, Tomazin Martin, Vrhovce France, Rihar Mihael, Debevec Anton, Rihar France, Palčič Alojz, Ogrin Karl, Debevec Ivan.

SODBA ODLOŽENA

Poveljnik II. armije pa je odložil izvršitev sodbe glede na možnost morebitne pomilostitve glede naslednjih obsojencev:

Troha Anton, Hudobivnik Lovrenc, Korče Ivan, Tomazin Avgust, Troha Josip, Žbogar France, Rihar Filip, Verhovec Josip, Jesenko France, Vončina France, Merlak Stanislav, Kržič Vincenc.

— Jugoslav Information Center

V Sloveniji vlada prava narodna vstaja

Iz Moskve je prišlo dne 15. avgusta poročila potom ICN, da je radio postaja "Svobodna Jugoslavija" oddala uradno poročilo vrhovnega poveljstva četniške in prostovoljske vojske z dne 10. avgusta o bojih v Sloveniji. Poročilo se glasi:

Srditi boji proti zasedbenim četam divjajo po vsej Sloveniji. Dne 5. avgusta so se guerilci Moevega oddelka spopadli z laško kolono od preko 2,000 vojakov in častnikov, ter v bitki pri Koprivniku ubili približno 50 sovražnikov. Isti guerilski oddelek je usmrtil pri vsai Mala Gora še 8 laških vojakov.

Peta skupina Delenovih guerilcev je javila podrobnosti o svojih bojih v teku meseca julija. Porušili so več ducatov kilometrov železniških prog, pogrnali v zrak 20 mostov, uničili 10 lokomotiv, vrgli iz tira 13 vlakov in usmrtili ali ranili več stotin laških vojakov in oficirjev.

Nad ozemljem, ki se ga je Lahom v teku zadnjih 20 dni postreščilo zopet zasesti, je začela razsajati nezasiščena strahovlada. Posebni oddelki sestavljeni iz zločincev, požigajo vasi, morijo moško prebivalstvo in odvajajo ostale kot sužnje Bog ve kam v Italijo. Odpejali so že na Laško vse prebivalstvo mnogobrojnih belokranjskih vasi. Toda slovenski kmet kljub temu zverinskemu

strahovanju junasko nadaljuje svoj odpor.

Iz mnogih ogroženih vasi je ljudstvo pobegnilo v gozdove in odvedlo s seboj vse potrebno in celo živino. V mnogih vajah so se zbrali kmetje v oborožene ljudske obrambne čete, ki neprestano napadajo in motijo laške kolone, rušijo ceste, zidajo utrdbe in kopljejo jarke. Odposlanci kmetov iz takih vasi prihajajo dnevno na poveljništva slovenskih guerilskih skupin in prosijo za orožje, da bi se branili in borili proti plenjenju in nečloveškemu nastopanju osvobodilcev. Celokupni slovenski narod stoji danes v junaskem boju za svojo čast, svobodo in pravico do narodnega življenja.

— J.I.C.

Pomanjkanje volne in bombaža v Švici

Po poročilu iz Berna švicarske oblasti nameravajo zapreti za dva meseca vse tekstilne tovarne v deželi zaradi pomanjkanja volne in bombaža. Delavci prizadeti pri tem bodo uposleni pri poljedelskih delih. — (ONA)

HORTHYJEV SIN PADEL

Stefani agentura je po italijanski radio postaji sporočila, da je bil na ruski fronti v zračnem boju ubit Stefan Horthy, najstarejši sin madžarskega regenta admirala Nikolaja Horthyja in njegov namestnik v vladi. Star je bil 38 let.

Madžarski parlament je Stefana Horthyja 19. februarja izbral za stalnega podregenta, ki naj bi sledil svojemu očetu, ki je regent od leta 1920. Dolgo je bil ravnatelj državne tovarne za stroje ter je stopil v zračno silo malo pred vojno. V aprilu leta 1940 je sam vodil svoj aeroplan v Rim na svojem ženitovanjskem potovanju z groficom Heleno Edelz-Gyuley.

Horthy je bil zelo izvežban letalec, strasten lovec in spreten trgovec. V Detroitu je bil dve leti (1929), da se je naučil masivne produkcije. Ob izbruhu vojne je bil ravnatelj državne tovarne za stroje in predsednik državnih železnice.

V znak žalovanja je včeraj madžarska vlada preklicala vse slovesnosti ob priliki praznovanja največjega narodnega praznika sv. Stefana. Razglašeno je bilo narodno žalovanje in zaprta so bila vsa gledališča.

Kratka Dnevna Zgodba

PAVEL KUNAVAR: NAJBOLJSI LES-TIKOV LES

Še enkrat vas povabim s seboj v pragozd jugovzhodne Azije — v Zadnji Indijo — v kraje, kjer je povsod doma gošta džungla s svojimi nešteti rastlinami in živalmi in kjer si je pridni človek tu in tam napravil prostor za svojo rodovitna riževa in druga polja. Toda tudi oni pragozdo, polni nevarnosti za človeka, dajejo premnogo koristnega lesa, lesa, kakršnega ostali svet ne premore. To je tikov les, ki slovi po vsem svetu zaradi svojih izrednih lastnosti in vsestranske uporabnosti. Če mnogo bolj je uporaben kakor naša smreka, trpežen pa neprimerno bolj. Neki znameniti znanstvenik je na vprašanje, kateri les bi on izbral, rekel tole: "Če bi moral izbrati med lesovi vsega sveta za izdelovanje lesenih potrebščin na zemlji, bi izbral samo tikov les." In kakor bomo tudi mi iz naslednjega spoznali, je imel prav.

Oglejmo si še enkrat deželo, in njene vremenske posebnosti, ki odločujejo pri rasti tega znamenitega lesa. Dežela leži v vročem pasu naše zemlje in sonce žge dolgo časa navpično na to zemljo. Toda iz silnega oceana, ki leži na njenem jugu, prinašajo topli vetrovi v deževni dobi toliko vlage v deželo, da pada v gotovih krajih do petkrat toliko dežja na leto, kakor pri nas. Vse rastline v tem času bujno uspevajo. Težje pa jim je, ko nastopi suha doba. Tedaj se tudi po gozdovih vnamejo hudi požari in zamore mnogo mladik. Tako se godi tudi tikovim sadikam, ki so vzikle iz semena, v kolikor ga nalivi niso odnesli v reke. Tako ostanejo le najmočnejše in najtrdoživše sadike v pragozdu, kjer se začne zanj trd boj in tekmovalstvo z drugimi rastlinami, ki vse hrepene navzgor k soncu. Tudi tu je tikovo drevo, ki si pripori svobodno pot med tekmece v višavo. Premnogo drugih dreves ostane pod njim in uživa svetlobo od njega. S svojo trdoživostjo se je razširil po vsem gričevnatem svetu Zadnje Indije od silne Himalaje do Indijanskega oceana in uspeva od morske gladine do višine tisoč metrov nad morjem.

Oglejmo si sedaj drevo samo, da ga bomo mogli pravilno ceniti. Kljub temu, da stopamo po pragozdu, ki ima nešteto vrsto dreves, ga bomo takoj spoznali: pred nami se pne dre-

vo visoko, večinoma malone kakor Ljubljanski gozd — do petdeset metrov. Toda zaman iščemo niže doli vej. Deblo je ravno in gladko kakor sveča in šele visoko gori, trideset in več metrov nad koreninami, se prične nerazsežna krošnja — a tudi ravno. Pa še ena posebnost: rečimo, da je deblo pri tleh in meter debelo. Tam gori, kjer se prične vej, znaša debelina še vedno 80 cm. Dobe pa se velikani, ki so po tri metre debeli in so temu primerno tudi visoki.

Tikovo drevo je tudi zelo lepo, ko cvete in zanimivo, je, ker ima skoraj en meter dolge liste. Semena daje mnogo, a silni nalivi ga premnogo uničijo.

Spravljanje in sekanje tikovih dreves pa ni tako enostavno, kakor pri nas podiranje in odvajanje smrekovih dreves. Težko je prodiranje po njem, a vendar morajo gozdarji z delavci križem prehoditi tiste gozdove, kjer uspeva tikovo drevo. Seveda so za tako delo sposobni samo najbolj utrjeni belokožci in pa domačini. Pa še naša je potrebna za to delo — poštenosti. Tikov les je jako dragocen in tako zaželen, po vsem svetu, da se poslužujejo veletrgovci tudi podkupovanja — da bi gozdarji označili več dreves za seko, kot je predpisano. A oblast zelo strogo nadzira sekanje in tudi prodajanje tika.

Kadar gozdar najde primeren zrel in veliko tikovo drevo, ga označi in delavci ga "amoro." To naredi tako, da ga spodaj olupijo, da se posušijo. Posušiti pa se mora. Tikov les je namreč zelo težak, a večji del pota do žag mora napraviti po reki. Svež bi gotovo kar potonil v globini veletrgov; zato pa puste umorjeno drevo tri leta na mestu in ga šele nato požagajo ali posekajo. Po navodilih gozdarjev ga nato tam na mestu razžagajo na hode, take velikosti, kakršne morejo nato spraviti v vodo.

To pa je izredno težavno delo. Pragozd je gost in poln zaprek. Poleg tega je tudi pokrajina hribovita in mestoma skalnata. Za to mora večjih tudi dinami pomagati, da odstranijo velike skale s steza, po katerih nameravajo spravljati tikov les v dolino. Zaman pa bi bilo, če bi hoteli narediti taka pota, kakršna imamo pri nas. V silnem deževju bi se hitro izpremenila v blatno moč-

virje. Pa tudi naša živina in konji ne bi mogli prav ničesar epravit tam, ker bi vse poginilo od trpljenja, pomanjkanja krme in pod pretežkimi bremenami. Silno delo morajo opraviti samo sloni. Eo so vam delavci! Ponizni, skromni, in silno močni. Dragi pa so tudi, kajti mlada samica bi veljala 60.000 dinarjev, a za dobrega samca je treba odšteti še enkrat toliko. Pa se izplača, kajti slon dolgo živi in dolga je doba, ko dela s polno močjo in za vse to ne zahteva mnogo. Ko so sloni mesece dolgo v džungli pri delu, se kar sami prehranjajo. Mahavti — njihovi gonilci — jih namreč po vsako dnevno delo kar naženejo v goščavo, kjer najdejo bogato pogrnjeno mizo, saj uspeva tam poleg dreves tudi nešteto drugih sočnih in dobrih zelišč.

Zjutraj, ko je čas da odidejo na delo, zberejo mahavti svoje krotke živali s lahkov in jih odžene v kraje, kjer so drvarji že popravili hode. Vsak hode je na koncu prevrtil in skozi luknjo vtaknejo verigo. Od velikosti hloda pa je odvisno, koliko slonov je treba, da spravijo hode do vode. Za nekatere velike hode je treba tudi štiri slone. Odvisno pa je mnogo tudi od steze in pokrajine. Veših stane res mnogo truda, da privlečejo deblo do kraja, kjer ga odnese voda dalje.

Težko bi bilo spraviti tikov les do človeških bivališč, če ne bi bilo vode. K sreči je zaradi obilnega dežja v Zadnji Indiji toliko rečic, rek in veleto- kov, da za nadaljevanje pot in prevoz tikovih hlobov, kadar so na bregu, ni treba več dosti skrbeti. Sloni se morajo deli v dolini le še toliko truditi, da spravijo hode zadosti globoko v vodo, kjer jih delavci povežejo v velike splave in dalje gre vožnja po ogromni deželi navzdol proti morju. Tako hitro pa ne gre, kakor se to zgo- di morda pri nas ali v Skandinavskih deželah. Veših tra- ja vlačenje in vožnja od štora do žage tam kje ob izlivu vele- tokov v oceano, do pet let.

Pa tudi žage niso, kakor naše navadne žage, ampak so podobne že celim tovarnam, ker imajo opraviti z žilavim, trdim in težkim lesom, velikimi hloboi in s silnimi množinami lesa. Tam na žagi pa ga je treba tudi že obdelati v narocne vrste, kajti neizmerno različne reči se dajo narediti iz njega. Tikov les je uporaben zaradi svojih izrednih lastnosti za vse. Te pomembne in zavijane, vredne lastnosti pa so: Tikov les je v vodi najbolj trpežen. Ko drug les že davno stoji v vodi, on še vztraja. Zato je najboljši za gradnjo ladij. Pa tudi na železnih veleparni- ki uporabljajo v glavnem le tikov les. Celo na vojnih ladjah ga uporabljajo za palube, kjer so pokrite z železom. V top- lih južnih morjih, kjer noben drug les ne vzdrži, delajo iz njega manevrske pomole, kjer pri- stajajo ladje. Pa ne upira se samo vodo, ampak tudi ogenj se ga ne prime rad. Še trohno- ba se ga čudno ogiba. V Indi- ji so našli že dva tisoč let sta- re kose tikovega lesa, ki so bi- li še vedno zdravi in trdni. Na- šli pa so tudi še vedno trdne do tisoč let stare hiše iz tega neuničljivega lesa.

V vročih krajih naše zemlje so žulke, bele mrazle, žan- pravijo, ki požre vse, kar ni iz kovine, in uničijo tudi lesne

NOVO ZAVEZNIŠKO LETALIŠČE

Ameriški vojaki graje veliko letališče na Novi Guineji v južnem Pacifiku.

Vojni jetniki umirajo v taboriščih

Francoska organizacija za svobodno Francijo, je dala poročilo, ki navaja strašne fak- te, glede stanja vojnih ujetnikov v nemških taboriščih.

Vojni ujetniki v Nemčiji so zdaj zastraženi po vojnih po- habljenih in starih moških in taborišča upravljajo ženske. Ta- ke so povedali osvobodjeni fran- covski ujetniki, ki so se pred kratkim vrnili domov, ko je Laval pristal na pogodbo, da bo Francija izročila tri izrje- ne francoske delavce za vsake- ga vojnega ujetnika.

Največji reveži so ruski voj-

ni ujetniki, med katerimi se nahajajo tudi ruski civilisti, katere so Nemci odgnali v ujet- ništvo tekoma vojskovanja v Rusiji. Francoski ujetniki so dejali, da so internirani Rus- stari od 18 do 65 let ter da so bili pripeljani v Nemčijo ali zasedeno Francijo v živinskih vagonih, katere so Nemci od- prli med vožnjo samo po dva- krat na teden, zaradi higije- nične potrebe in pa, da so dali jetnikom jesti. Vožnja je tra- jala zelo dolgo zaradi vojnih

razmer. V eno taborišče je dospelo 2.800 ruskih ujetnikov živih, toda so bili tako izstradani in shušani, da je večina od njih tehtala komaj 90 do 100 fun- tov. V vsakem vagonu, so go- vorili jetniki, je umrlo več kot polovica pregnancev in ujetni- kov. Ko so dosegli taborišča je smrt med njimi strašno ko- sila in francoski jetniki so mo- rali kopati skupne grobove za umrle ruske ujetnike in inter- nirance. Ker ni bilo nobenih razkuževalnih sredstev na raz- polago, se je med ujetniki raz- pasel tudi tifus.

SLOVENSKA ŠOLA

Starši in otroci, ne pozabi- te, da bo jutri popoldne ob 2. slovenska učna ura v Sloven- skem domu v Brooklynu. Zad- noj soboto je bila udeležba prav lepa in, ker se sedaj vra- čajo nekateri naši učenci in učenke s počitnic, pričakuje- mo še boljšo udeležbo pri uč- nih urah prihodnjih tednov.

Drugi teden bomo pričeli imena naših učencev in učenk, kakor tudi še več podrobnosti o učenju in sličnem. Od Mr. Vavpotiča smo dobili nekaj zemljevidov in knjižic, Mrs. Furlan, naša učiteljica, pa je obljubila kupiti nekaj po- trebnih stvari, da bodo dekleta začela krojiti narodne nošice za punčke, katere se bo potem lahko prodalo za korist šole ali pa kaj drugega dobrodelnega. Obenem pa se bodo dekletca naučila nekaj zelo koristnega in lepega.

Starše naših dečkov-učencev naprošamo, da jih malo vzpo- budijo k posezanju šole, več ko jih bo, bolj zanimiv bo razred in lažje se bodo učili. Mojemu razredu malih se je pridružila zadnja sobota Marian Svet, do- čim je njena starejša sestra pri starejši skupini. Obe hčerki Mr. in Mrs. A. Sveta znate do- bro govoriti slovensko. Mr. Svet je že pred leti hotel orga- nizirati slovensko šolo, pa ni šlo, zato, je dejal, je pa otroke sam učil slovensko doma.

Anna P. Krasna.

Švica odganja begunce iz Belgije in Francije

Poročilo iz Berna, ki ga po- daja Overseas News Agency pravi, da se je zadnje čase za- teklo v Švico veliko število be- guncev iz Belgije in Francije, katere pa so oblasti poslale na- zaj.

Begunci, kot pravi poročilo, bežijo pred novimi preganja- nji Gestapa, ki je prišel nov lov na talce, ter novo izvajanje masnih aretacij ljudstva v okupiranih deželah.

Demokratski švicarski list "La Sentinelle" obsoja postop- anje oblasti, ter protestira proti deportiranju preganjanih ljudi, katere v premnogih slu- čajih čaka gotova smrt ob njih povratku v svojo domovino.

V PISMARICI "AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene skladbe

slovenske pesmi:

1. Podelnica — moški zbor s bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko ne — moški zbor
4. Otoški zvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantid odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz pesnika 124 — moški zbor
10. Sol — za samospeve, mešani zbor in spremljevalnem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevalne glasovira ali orgel

CENA RAMO 50 centov KOMAD

To so konkretne pesmi za moške in mešane zore, katere je ugla- bil in v samozaložbi izdal MA- TEL L. HOLMAR, organizator in prevodnik pri st. Vida, Cleve- land, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY 216 W. 18th St. New York

Japonska mirovna poslanca dospela v Tokio

Bivši japonski poslanik v Washingtonu admiral Kišisaburo Nomura in posebni mi- rovni poslanec Saburo Kurusu sta se včeraj vrnila v Tokio in sta od cesarja Hirohita prejela "v priznanje za svoje poslova- nje v japonsko-ameriških od- nošajih" vsak po 12 stedenic vina in več drugih daril.

Oba diplomata sta se še po- gajala "za mir", ko so 7. de- cembra Japonci nenadoma na- padli Pearl Harbor.

STALNO SLUŽBO

dobi deklet z višješolsko izobra- žbo (High School) za splošno delo v pisarni. Plača po dogo- voru. Prednost imajo Slovenke. Posušbe naslovite na "Pisar- na", c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York City. (2x)

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah Terestina Polka Na planincu — valček. Str. 36 573 In DUQUESNE UNIVERSITY TAMBURICA — str. 36 571 Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHON Inc. 463 West 42nd Street, New York

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČA ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

St., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORN DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed vajakov ali vajkinj ne želi član tega društva, naj vpiše svoja prijatelja ali prijateljice ali pa stega izmed odborikov za naša naša poljanila. V nesreči se čelo spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

TEKOM 30-LETNEGA POSLOVANJA je društvo izplačilo \$10.000. surtinae in \$18.207 bolnine in ima v blagajni \$14.488.79.

Naloženi denar je: \$ 3099.00 Defense Bonds \$ 4050.00 U. S. Savings Bonds \$ 7418.79 naloženih v bankah

Skupno \$16.496.79

Odobor za leto 1942:

Prorednik: MICHAEL URNE Tajnik: JOSEPH POGACHNIK

42 Westfield St., Brooklyn, N. Y. 440 Liberty Avenue, Williamsburg, L. I.

Podpredsednik: ANDREJ IVANŠEK Blaginjak: ANTONIJE ČURČIČ

290 Harmon St., Brooklyn, N. Y. 185 Seneca Avenue, Brooklyn, N. Y.

1. FRED VELEŠEC 2. VINKO ZALOKAR

1135 - 67th Place, Glendale, L. I. 71-59 - 63th Street, Glendale, L. I.

3. JOHN YURKAS 4. HIRSH STREET, Brooklyn, N. Y.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK 440 Liberty Ave., Williamsburg, L. I.

Društvo zbira vsako čisto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 333 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

